

ALUMINIJ

1

Časopis družbe Talum d. d. Kidričevo

JANUAR 2011

Uprava str. 4–5

Dokazali smo, da zmoremo več str. 6

Intervju z Damjanom Kovačičem str. 8–10

Po poklicu sem str. 11

Postanek str. 13

Reportaža str. 14–15

Kolumna str. 18

Iz vsebine

4-5 Uprava

6 Dokazali smo, da zmoremo več

7 Koncert pihalnega orkestra

8-10 Intervju z Damjanom Kovačičem

11 Po poklicu sem

12 Fotografije meseca

13 Postanek

14-15 Reportaža

16-17 Fotoreportaža

18 Kolumna

19 Križanka

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 112, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član. Jezikovni pregled Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje Darko Ferlinc, avtor naslovnice Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

V novem letu **po novem**

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

Novoletni prazniki, če jim sploh lahko tako rečemo, so že zdavnaj mimo. Dopoldan po silvestrovem se je od drugih razlikoval le po tem, da so bile trgovine zaprte. Nekateri so se prebudili z mačkom, a kakega pretiranega veseljačenja v noči s petka na soboto ni bilo zaznati.

Talum pa je stopil v novo leto reorganiziran. Zaposleni smo reorganizacijo pričakali bolj ali manj pripravljeni. Morda nekateri ne preveč zadovoljni. To se je tudi pričakovalo. Pojavljati so se začele tudi prve zadrege, ki pa seveda zaenkrat ne vplivajo na smer, ki je bila načrtana. Vsaka podrobnost pač ni bila predvidena. Minito bo moralo še nekaj časa, da se bodo te podrobnosti izpilile do kraja. Ob tem nas zanima le cilj, ki pa je videti dosegljiv.

Zato je še mnogo prerano povpraševati zaposlene po novih vtisih, izkušnjah, počutju. In še manj po pripombah, ki bi jih sicer lahko nabrali, vendar je časopis zadnje mesto, kjer bi z njimi lahko manipulirali. Priporombe bodo in tako je tudi prav. Sodiijo pa tja, kjer jih bodo lahko obravnavali in glede nanje kompetentno spreminjali in izboljševali poti reorganizacije. Bilo bi prav, da bi jih tudi upoštevali. Opravljeno je bilo veliko delo, ki v organizacijskem smislu prav

gotovo predstavlja prelomnico v delovanju Taluma. In upravičeno pričakujemo, da bo Talum s tem veliko pridobil. Vsega pa tudi reorganizacija ne zmore. Poleg nje so pomembni predvsem ljudje, ki morajo biti seznanjeni s cilji in jih razumeti. Jasno morajo vedeti, kam gremo in kako. To velja tako za zaposlene v neposredni proizvodnji kot tudi za njihove nadrejene.

In že smo na področju informiranja. Velika pozitivna sprememba, ki smo ji v novem letu priča na tem področju, vsaj po mojem mnenju, je ponovna uvedba sestankov poslovnega odbora, ki ga sestavljajo direktorji odvisnih družb in vodje služb skupaj s člani uprave. Če bodo sestanki potekali tako, kot bi morali, je to eden izmed načinov za izboljšanje informiranosti in krepitev dobrih odnosov med zaposlenimi.

Ko govorimo o komuniciranju, si moramo priznati, da smo na nekaterih področjih zaostali. V mislih imam predvsem splet. Nismo bili pripravljeni na novosti pri vodenju družbe. Zato je ta trenutek ena od glavnih nalog s tega področja posodobiti spletne strani. Ko jih listamo, kaj hitro ugotovimo, da bo vse treba obrniti na glavo. Oblikovno so stvari še vedno dobro urejene, vsebinsko pa jih bomo morali v najkrajšem času popraviti. Pri tem seve-

da računamo na vse tiste (predvsem vodje in direktorje), ki kakor koli nastopajo na spletu, kajti od njihovega interesa in sodelovanja je veliki meri odvisno, kako se bomo prek spleta pojavljali navzven.

In to je spet eden izmed tistih drobnih izzivov, ki izhajajo iz reorganizacije.

Služba za informatiko pripravlja nove intranetne strani, ki bodo tudi v veliki meri posodobljene. Bolj bodo pregledne in omogočale bodo komunikacijo v odvisnih družbah in službah, med družbami in službami ter z vodstvom koncerna. Pri tem moramo pohvaliti samoiniciativnost službe za informatiko in priznati, da je uvajanje takih sistemov zelo trdo delo.

Tokratna številka bo morda skromnejša kot običajno. Novembra, ko je tovarniški praznik, in decembra je mnogo več informacij kot januarja. Pa tudi ljudje se po večini v tem trenutku bolj posvečajo izzivom reorganizacije in jim ostaja manj časa za sodelovanje. Glavne rubrike pa seveda ostanejo. Zelo zanimiv je intervju. Dobili smo tudi prispevke obeh članov uprave in pomočnika predsednika. Toda in predvsem: spremenili smo podobo časopisa. Upam, da vam bo všeč. ■

»Pri tem moramo pohvaliti samoiniciativnost službe za informatiko in priznati, da je uvajanje takih sistemov zelo trdo delo.«

Priprave na ponovno povečanje proizvodnje primarnega aluminija

ZLATKO ČUŠ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Vsekakor je težko ugotoviti, ali je recesije že konec ali še ne. Nekateri poudarjajo, da je krize konec, drugi spet, da glavni del šele pride. Napovedi za aluminij za leto 2011 so zmeroma optimistične. Tako v Talumu poskušamo ujeti del tega optimizma in povečati proizvodnjo na polno izkoriščenost kapacitet elektrolize C.

Lahko je govoriti o fleksibilnosti gospodarstva, veliko teže je takšno prožnost realizirati. V našem primeru je treba zagotoviti osnovne materialne tokove in tudi na kadre ne smemo pozabiti, da o zagotovitvi potrebnih obratnih sredstev sploh ne govorimo.

V začetku januarja je v Koper priplula prva ladja glinice iz Surinama. Dejstvo, da ladjica kapacitete 6.500 ton pluje 20 dni, da doseže luko Koper, pove dovolj o razpoložljivosti virov glinice v Sredozemlju. Dejansko so za samo izvedbo že dogovorjenega posla potrebni najmanj

trije meseci (napotitev ladje v luko nakladanja, nakladanje, plovba, razkladanje ladje v Kopru), mi pa bi se radi dnevno prilagajali in odzivali našim kupcem.

Da v Evropi ni dovolj kalciniranega koksa za proizvodnjo anod, tudi ni posebna skrivnost. V takih razmerah za delovanje se sklepajo posli že za leti 2012 in 2013. Ali bodo takrat naročila naših kupcev stabilna, je drugo vprašanje.

Kakor koli že, trenutno je povpraševanje po aluminiju dobro, cena zaenkrat tudi optimistična in mi smo dolžni to situacijo čim bolje izkoristiti. Prav zaradi naštetih dejstev začnemo v začetku februarja povečevati proizvodnjo v elektrolizi C. V nekaterih drugih obratih se je proizvodnja že povečala v skladu z načrtovano dinamiko proizvodnje elektroliznega aluminija. V naslednjih mesecih nas torej čaka še posebej trdo delo. ■

Težave rešujemo brez referendumov

MAG. FRANC VISENJAK

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Urednik našega Aluminija nas v tej številki prijazno vabi, naj nekaj napišemo o gospodarski krizi, kje je in kako jo bomo doživeli zaposleni v Talumu.

Ne morem mimo tega, da ne bi za izhodišče vzel referendum, ki so ga izvedli v Fiatovi tovarni v Torinu. Delavci so se morali odločiti, ali se strinjajo z novo kolektivno pogodbo in novim redom, ki bo skladen z globaliziranim svetom in bo po volji glavnega direktorja. Odločitev je bila zelo težka, saj so se odločali o tem, ali hočejo delati ali ne. Breme so morali sprejeti sami, ker ne vladajoča politika ne sindikati ne doumejo časa, v katerem živijo. Za izid referendumov ta trenutek ne vem, vem pa, da 5.218 delavcev sprejema težko breme obstoja tovarne.

Pri tem dejanju se postavlja vprašanje, kaj bo z državami po krizi. Mnogi analitiki opozarjajo, da bo vladam zmanjkalo denarja. Zaradi ogromnega izpada davčnih prihodkov, ki ga je povzročila recesija, je proračunska poraba držav po vsem svetu postala

nevdržna. Da bi državne dolgove stabilizirali na obvladljivi ravni, bodo v vseh razvitih gospodarstvih nujne davčne reforme, reforme pravic in storitev, ki jih zagotavlja država. Javnost se bo prisiljena sprijazniti s tem, da državni prihodki ne zadostujejo za zagotavljanje obljubljenih pravic na področju zdravstvenega in pokojninskega varstva. O dolgoročnem proračunskem položaju bo zaradi tega mogoče razpravljati le v zvezi z naravo javne porabe in hitrostjo njenega zmanjševanja. Najbolj neprijetna naloga bo krčenje temeljnih pravic do zdravstvenega varstva, pokojnin in izobraževanja. Mnogi javnih uslužbencev bodo izgubile službo, še mnogo več gospodinjstev bo zdrsnilo pod prag revščine, izobraževalni sistemi bodo propadli.

Tako novi kapitalizem vidi Anatole Kaletsky.

Lahko samo ugotovim: mi imamo težave, ki jih rešujemo brez referendumov in vpliva od zunaj, toda ubogi naš lastnik, kje si pa ti? ■

Notranja organiziranost po meri – zakaj pa ne?

MARKO DROBNIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Prehod v novo organiziranost ob koncu lanskega in v začetku letošnjega leta je na operativni ravni po zaslugi vključevanja in prispevka vseh vpletenih v proces preoblikovanja stekel relativno mirno. Dejansko velja ta trditev le in samo za opazovalca od daleč. Poleg prispevkov vseh posameznikov in skupin, ki jih omenjam, je bilo potrebnih veliko naporov in aktivnosti, ki pa so marsikomu ostale skrite. Vse te aktivnosti, zložene v celoto, so omogočile navidezno miren prehod v novo organiziranost.

V času prehoda na novo organiziranost pa se odpirajo in se še bodo odpirale nove težave (sam jim raje rečem izzivi), ki pa velikokrat načenja isto vprašanje: Zakaj smo pa to tako počeli? Večino poti, postopkov in predpisov ter internih zakonitosti smo si postavili sami. Sčasoma so nekatere zakonitosti postale tako samoumevne, da jih sploh nismo več izvajali. In prav ustvarjalni nered in nemir, ki ga vnašamo s spremembo organiziranosti, morata to odpraviti. Mogoče se bo komu, ki opazuje naš proces preoblikovanja malo bolj od strani, zdelo, da se bodisi nič ne spreminja bodisi poteka neorganizirano. Lahko le rečem:

samo zdi se jim. Tako lahko ocenjujejo tisti, ki procesa reorganizacije in drugih procesov, povezanih s Talumom, ne poznajo dovolj dobro. In zakaj jih tudi bi? Gre za naše, notranje preoblikovanje, z jasno postavljenimi cilji in smernicami, za proizvodne in storitvene procese, ki jih znamo obvladovati in oblikovati mi. Gre za našo notranjo organiziranost po meri. Če bomo vsi skupaj še naprej imeli takšno željo in vnemo, kot smo jo pokazali do sedaj, se nam izvajanja in udejanjanja strateških usmeritev reorganizacije ni treba bati. Priložnosti in izzivov je dovolj. Nekaj zunanjih pozitivnih impulzov, ki bodo vse skupaj omogočali, pa bomo tudi potrebovali. A to je zgodba za naslednjič.

Vsekakor in kljub vsemu zgoraj zapisanemu pa moram na tem mestu ostati zvest samemu sebi in zvest tudi pričakovanim učinkom preoblikovanja – to je šele začetek, pot do doseženih ciljev reorganizacije pa bo še naporna. Skrajšamo si jo lahko tudi tako, da vsak po svoje prispevamo svoj del k uresničevanju zastavljenih ciljev. Kako? Že samo tako, da se večkrat vprašamo *Zakaj pa ne?* namesto *Zakaj pa?* ▢

Ne navadimo se na navade, ampak na spremembe

Za nami je dvajset let, povezanih s spremembami, ki so nas spremljale ves ta čas tako v podjetju kot v njegovi ožji in širši okolici.

DARKO VIDOVIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Spremembe so vplivale na naše delo, in to na vsebino in količino naših storitev. Prve so se nanašale na procese, ko se je Talum po modernizaciji začel primerjati s svetovno konkurenco in iskal mehke možnosti, kako zmanjševati število zaposlenih. Po dvajsetih letih je podjetje spet pred velikimi spremembami, ki so potrebne za nadaljnji razvoj in še boljše spopadanje s svetovnimi spremembami. Vse to je spet vplivalo na naše podjetje. Število zaposlenih se je zmanjšalo za pet sodelavcev, ki so se prezaposlili v Talum, ker bodo strokovne službe opravljale računovodske storitve za vse odvisne družbe. Zmanjšal se je tudi obseg poslovanja, vezan na hčerinske družbe.

Storitve računovodenja in druge s tem povezane storitve bomo

odslej opravljali le za zunanje naročnike. Letos bomo začeli uvajati dodatne storitve souporabe programske opreme za majhna podjetja in samostojne podjetnike; naša programska oprema jim bo omogočala izdajanje računov, vodenje, urejanje in spremljanje poslovne dokumentacije, vpogled v obveznosti in terjatve, kreiranje plačilnega prometa.

Kot partner smo vključeni v projekt Kompetenčni center za razvoj kadrov v računovodski dejavnosti, ki spodbuja in sofinancira izobraževanje zaposlenih na področju knjigovodskih in računovodskih del.

Nova znanja in pristopi bodo potrebni za obvladovanje vseh sprememb, na katere se moramo navaditi. ▢

Darko Vidovič, direktor družbe Alin d. o. o.

Dokazali, da zmoremo več

Veseli me, da lahko poročam o uspešni izvedbi velikega projekta – velikega za slovenske razmere – na področju obnovljivih virov energije. Menim, da ima Talum vzrok za slavlje in malo samohvale.

BLAŽ TROPENAUER
FOTO: OTMAR GAISER

Od maja do konca leta 2010 nam je uspelo nekaj, kar so mnogi imeli za nemogoče – zgradili smo tri fotovoltaične elektrarne (SE Vesol, SE Cmsolar in SE 3SOLAR). Vsaka ima instalirano moč 1 MW. Mnogi v podjetju nismo bili prepričani, da nam bo uspelo, še več ljudi v državi je ob naši napovedi kar zamahnilo z roko. Dejstvo je namreč, da znaša celotna letna kvota za postavitev tovrstnih elektrarn na tleh v Sloveniji 5 MW, nam pa je uspelo zapolniti kar tri, in to v zelo kratkem času (7 mesecev). Posebna oteževalna okoliščina in izziv so bile razmere na terenu, v katerih smo postavljali zadnji dve elektrarni.

Projekt postavitve treh novih elektrarn je nastal kot logično nadaljevanje prvega projekta, tj. postavitve SE Tasolar. Vodja takratnega projekta Marko Drobnič mi je predal bogate izkušnje in pomagal prebroditi marsikatero oviro, za katero bi sam potreboval bistveno več časa. Seveda mi je ob strani stala tudi močna projektna skupina izkušenih strokovnjakov, brez katere si ne morem predstavljati uspešnega konca izgradnje elektrarn. Kot vodji treh projektov, ki so potekali skoraj vzporedno, je bilo usklajevanje vse dokumentacije zame kar velik izziv.

Projekt SE Vesol se je začel brez posebnosti, nadaljevanje pa je zahtevalo, da smo veliko časa porabili za upravne postopke, pri čemer bi poudaril predvsem postopek parcelacije zemljišč in pridobitev gradbenega dovoljenja. Ta dva dejavnika sta nam časovno zavirala tudi projekta izgradnje drugih dveh elektrarn. Vmes smo se pojavili še v časopisih in morali dokazovati smotrnost projekta Vesol. Seveda se je izkazalo, da delujemo v interesu

Taluma in v skladu s pravnim redom.

Investitorji so čakali na ugodnejše cene opreme, a se te niso spremenile. Posledično se nam je premaknil čas začetka gradnje zadnjih dveh elektrarn na jesen. Zaradi obilnega deževja je bilo tedaj zelo težko pripraviti teren. V snegu in blatu, ki je ponekod segalo do kolen, je bilo najprej treba navoziti zemljinu, potem pripraviti posteljico peska, namesiti betonske temelje, montirati jekleno konstrukcijo, izvesti ozemljitve in naposled namestiti in zvezati še module ter razsmerenike.

V okviru postavitve elektrarn je potekal tudi projekt izgradnje centralnega nadzornega sistema, ki je bil zasnovan prav za nadzor

in upravljanje elektrarn. Projekt je tehnološko dovršeno izvedel Anton Verdenik in nam dovoljuje priklop še naslednjih elektrarn.

V tem času je bilo opravljenih šest inšpekcijskih in trije tehnični pregledi. Ves čas je potekalo tudi pridobivanje soglasij, dovoljenj, pogodb, deklaracij, odločb ipd., kar je prav tako zahtevalo veliko časa in truda projektne skupine. Ko smo postavljali elektrarne na odlagališču rdečega blata, je projektna skupina aktivno sodelovala tudi pri začetnih fazah 13 manjših projektov za postavitev fotovoltaičnih elektrarn na streho. Glede na to, da se postopek izvedbe projektne dokumentacije le malce razlikuje, je bilo tudi za začetek teh potencialnih pro-

jektov treba vložiti kar nekaj navora (posnetek stanja na terenu, svetovanje, pridobitev ponudb eventualnih podizvajalcev, priprava ponudbe).

Beseda »mi« ima širši pomen. Talum je za ta projekt uporabil večino svojega znanja, storitev in spretnosti, kar jih premore. Vključil je vrh svoje kadrovske strukture in za delo določil nekatere izmed najboljših zaposlenih. Pri projektu niso bili dejavni samo člani projektne skupine iz DE Vzdrževanje in Energetika, ki pokriva večino tehnološko-tehničnih znanj. Za uspešnost projekta so bili nepogrešljivi tudi sodelavci iz pravne službe, računovodstva, financ, nabave, Službe varstva pri delu in Vargas-Ala. Občasno so se v projekt vključevali tudi sodelavci z drugih področij v Talumu, brez katerih bi delo teže teklo. Vsi ljudje, ki so bolj ali manj aktivno sodelovali pri tem projektu, so si svoje bogate izkušnje nabirali v Talumu pri prejšnjih še zahtevnejših projektih. Spoznavam, da je projekt postavitve fotovoltaičnih elektrarn na neki način uspeh vseh zaposlenih in da smo na to vsi lahko malce ponosni.

Ob koncu bi se želel zahvaliti tudi vodilnim, ki so mi stali ob strani, pomagali s svojimi nasveti in mi zaupali, da se izkažem kot vodja projekta postavitve teh treh fotovoltaičnih elektrarn.

Trenutno potekajo pogovori za dograditev naslednjih štirih elektrarn na odlagališču rdečega blata v letu 2011. Nova organizacija nam bo omogočala bolj pregledno delo in večino operativnih nalog pri postavitvi fotovoltaičnih elektrarn bo prevzela družba Servis in inženiring, d. o. o. Zračni posnetek prikazuje, kaj smo postavili, in je dokaz, da zmoremo nekaj več! ■

Razmere, v kakršnih je potekala gradnja zadnjih dveh elektrarn

Pogled iz zraka na največje fotovoltaično polje v Sloveniji (4 MW moči)

Praznični koncert Pihalnega orkestra Talum Kidričevo

Za nami je dvajset let, povezanih s spremembami, ki so nas spremljale ves ta čas tako v podjetju kot v njegovi ožji in širši okolici.

NATALIJA TUMPEJ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

V petek, 17. decembra 2010, je Pihalni orkester Talum Kidričevo izvedel prednovoletni koncert, ki so ga čudovito popestrili solistka **Teja Letonja** in diksilend plesna skupina **The SwingBrats** iz Maribora.

Prenovljena dvorana restavracije Pan je bila polna do zadnjega kotička, na kar smo godbeniki zelo ponosni, saj je igranje pred takšno množico poslušalcev res čudovito doživetje. Med poslušalci sta bila tudi novi župan občine Kidričevo Anton Leskovar in županja občine Majšperk dr. Darinka Fakin.

Za nastanek te glasbene pravljice smo hvaležni predvsem našemu dirigentu **Stefanu Garkovu**, ki pomlajen orkester s prek 50 člani zelo uspešno vodi že 18. leto. Za ta koncert je maestro izbral repertoar iz zabavne in filmske glasbe. Tako smo se v prvem delu predstavili z moderno priredbo 5. Beethovnovе simfonije s solistom na klaviaturah Tomom Hajškom, priredbo skladbe iz mjuzikla Jesus Christ Superstar in odlomkom iz skladbe

Lepotica in zver iz istoimenske Disneyjeve risanke. Sledila je skladba Ice Cream s solisti Janom Meznaričem na pozavni, Primožem Krajncem na klarinetu, Matijo Švaganom na trobenti, Boštjanom Paternostom na tubi in Simeonom Garkovom na bobnih, ob kateri so kot prvo presenečenje večera navdušili plesalci plesne skupine The SwingBrats, ki so nam še z nekajminutnim programom predstavili plesne korake swinga.

V drugem delu koncertnega večera je v skladbah Time to Say Goodbye in priredbi skladbe iz filma Gospodar prstanov kot drugo presenečenje večera s čudovitim vokalom očarala Teja Letonja.

Sledili sta skladbi Os Pássaros do Brasil (Brazilski ptič) v treh stavih in priredba skladbe iz mjuzikla Fantom iz opere.

Da se je glasbena pravljica končala srečno, kot se za pravljico spodobi, pa je ves čas skrbela naša stalna spremljevalka na koncertnem odru Zlatka Lampret. ▣

Plesalci skupine The SwingBrats

Lidija, uživaj še naprej ...

**SODELAVKE IZ SLUŽBE ZA PLAN
IN ANALIZE, VERA, DRAGICA IN
KATJA**

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Zadnji decembrski dan se je upokojila naša sodelavka in vodja Službe za plan in analize **Lidija Hazabent**.

Po dolgih letih »moškega« vodjenja smo leta 1987 dobile »šefico«, ki nam je ob zadanih nalogah vedno stala ob strani in nam svetovala pri morebitnih težavah pri delu. Vse naloge vodstva je opravila vestno in korektno.

Ob odhodu v pokoj ti želimo, da uživaš v svojih dosedanjih hobijih (skrb za zdravo življenje) in si najdeš čas še za kakšnega novega (ribarjenje). Prav tako ti želimo polno veselih trenutkov z vnukom, pa tudi na nas se še kdaj spomni. ▣

Poslovila sta se Jožeta

SODELAVCI VARGAS-AL

Družbo Vargas-Al sta v drugi polovici decembra minulega leta zapustila varnostnika **Jožef Jančec in Jože Gajšek**. Zadnja leta sta delo opravljala le v dnevni izmeni, zato menim, da smo ju vsi zelo dobro poznali.

Jožef Jančec se je v takratnem TGA-ju zaposlil julija 1975 kot gradbeni delavec, leta 1978 pa je bil premeščen v tedanjo vratarško službo. Jože Gajšek je svojo delovno kariero v tovarni začel julija 1977 kot elektrolizer in nato nadaljeval v proizvodnji izparilnikov. Pri varovanju podjetja je sodeloval od leta 1986. Od oktobra 1993, ko je bila ustanovljena hčerinska družba Vargas-Al, d. o. o., sta opravljala različna dela in naloge s področja varovanja kot varnostnika. Srečali smo ju lahko pri kontroli varovanega območja ob ograji (včasih seveda peš), na vratarnici 4 proti pepelišču in

odlagališču rdečega blata, pri recepciji, skratka povsod, kjer družba za varovanje v skladu z zakonodajo, pridobljenimi licencami in pogodbenimi odnosi opravlja svojo dejavnost. Pri svojem delu sta bila vestna in odgovorna, v zadnjem času pa sta si zaradi invalidnosti močno želela čimprejšnjega končanja aktivne delovne dobe. Decembra smo, kot se za dva odhajajoča spodobi, pripravili dvojce poslovnih srečanj od sodelavcev dnevne izmene.

Vsi zaposleni v družbi se jima zahvaljujemo za njun prispevek v družbi in pripravljenost svoje bogate delovne izkušnje prenašati na mlajše sodelavce. Obema želimo predvsem zdravja, obilo lepih trenutkov v krogu tistih, ki jih imata rada, in čim daljše obdobje prejetanja tistega, v kar sta »vlagala« v času zaposlitve. ▣

Obnovljivi viri energije so nedvomno pomemben del naše prihodnosti

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Damjan Kovačič

Damjan Kovačič je v Talumu zaposlen šele pol leta, saj dela kot pripravnik v družbi Servis in inženiring, d. o. o. K pogovoru smo ga povabili zaradi njegovega uspeha diplomskega dela, Bedjaničeve nagrade, ki jo je zanj prejel, ter zaradi sodelovanja v projektu, pri katerem sodeluje z Bojanom Žigmanom.

»Bedjaničevo nagrado že štiri desetletja podeljuje Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani ter s sponzorstvom nacionalnega komiteja Cigre-Cired. Nagrada se imenuje po prof. Vratislavu Bedjaniču, ustanovitelju in direktorju prve Iskrine tovarne Tela v Ljubljani. Do sedaj je bilo na vseh univerzah v Sloveniji podeljenih 133 nagrad za diplomska dela.«

Bedjaničevo nagrado že štiri desetletja podeljuje Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani ter s sponzorstvom nacionalnega komiteja Cigre-Cired. Nagrada se imenuje po prof. Vratislavu Bedjaniču, ustanovitelju in direktorju prve Iskrine tovarne Tela v Ljubljani. Do sedaj je bilo na vseh univerzah v Sloveniji podeljenih 133 nagrad za diplomska dela.

Damjan, najprej čestitke za diplomsko nalogo, za katero si prejel najvišjo oceno in tudi Bedjaničevo nagrado. Povej nam kaj o temi naloge in o tem, kaj je prepričalo komisijo, da ti je podelila nagrado.

Hvala za čestitke. V diplomskem delu je izdelan optimizacijski program za izračun optimalnih izgub usmerniških skupin. Program je izveden v programskem orodju MatLab, in sicer na podlagi enačb izgub, pridobljenih z meritvami in karakteristikami

izgub posameznih usmerniških skupin. Z različnimi obremenitvami in z izbiro ustreznih kombinacij usmerniških skupin se njihove izgube spreminjajo in vplivajo na porabo električne energije. Primerjava izgub, pridobljenih z optimizacijskim programom, z izgubami običajnih obremenitev usmerniških skupin je pokazala, da so izgube, pridobljene z optimizacijo, nižje. Maksimalni letni prihranek znaša 0,3 % letne porabe električne energije. V podjetju Talum, d. d., ki je največji porabnik električne energije v Sloveniji, znaša ta finančni prihranek okrog 90.000 evrov, kar ni zanemarljiva številka.

Kaj je bilo tisto, kar je pretehtalo, da sem nagrado prejel jaz in ne kdo drug, najbolje vedo člani komisije. Sam menim, da sem se ukvarjal s temo, ki je v tem času, ko se spopadamo z gospodarsko krizo in negativnimi vplivi na okolje, zelo pomembna. Torej energetika, ki je moje temeljno področje, in finance hkrati. Ob tem moram omeniti, da nagrade in uspešno opravljenega diplomskega dela ne bi bilo brez po-

moči gospoda Korošca in gospoda Žumbarja, ki sta mi svetovala pri izbiri teme, mi omogočila izvajanje meritev in pridobivanje potrebnih informacij.

Od drugega letnika fakultete si bil naš štipendist in si redno prihajal na prakso. Takrat sva se tudi prvič srečala in si povedal, da v DE Energetika dobivaš konkretne naloge. Ti je to olajšalo delo sedaj, ko si pripravnik?

Zagotovo mi je praksa v času študija pomagala pri sedanjem delu. Že med študijem sem dobil vpogled v praktično stran tega, kar smo obravnavali v teoriji. Prav tako mi je začetke sedanjega dela olajšalo to, da sem že poznal sodelavce, ki sem se jim pridružil. Do novega leta sem bil namreč zaposlen v DE Energetika, kjer sem uspešno začel pripravništvo, sedaj pa nadaljujem – upam, da prav tako uspešno – delo v družbi Servisi, d. o. o.

Kako zaznavaš razliko med tistim, ko si prihajal na prakso, in

tem, ko si v rednem delovnem razmerju?

Razlika med opravljanjem prakse in dela v rednem delovnem razmerju je kar velika. Že samo dojemanje dela je drugačno, saj praksa zahteva manj delovnih obvez in tudi odgovornosti. Nenazadnje kot študent veš, da »še ne gre zares«. Redna zaposlitev pa prinaša nov način življenja in nove odgovornosti.

Kaj lahko poveš o svoji vključenosti v raziskovalno-razvojni projekt na področju obnovljivih virov energije, pri katerem sodeluješ z Bojanom Žigmanom?

Obnovljivi viri energije so nedvomno pomemben del naše prihodnosti, saj se spopadamo z vedno večjo onesnaženostjo okolja, ki s seboj prinaša negativne posledice. Pri tem projektu se ukvarjamo s tem, kako najbolje izkoristiti sončno energijo ter tako pridobiti električni in toplotni vir energije. Preizkušamo torej fotonapetostne module in toplotne izmenjevalnike, ugotav-

»Kaj je bilo tisto, kar je pretehtalo, da sem nagrado prejel jaz in ne kdo drug, najbolje vedo člani komisije. Sam menim, da sem se ukvarjal s temo, ki je v tem času, ko se spopadamo z gospodarsko krizo in negativnimi vplivi na okolje, zelo pomembna. Torej energetika, ki je moje temeljno področje, in finance hkrati.«

ljamo karakteristike ogretega modula, proizvedeno električno moč in podobno. Imel sem tudi priložnost skupaj z gospodom Žigmanom ta projekt in delo, ki smo ga opravili doslej, predstaviti vodjem delovnih enot.

Pri tem delu sta tako združila izkušnje, znanje, nove ideje, energijo in zagnanost. Ali ti je velika starostna razlika predstavljala kakšne težave?

Starostna razlika mi ne predstavlja nobenih težav. Nanjo je treba gledati kot na prednost in jo tudi izkoristiti. Gospod Žigman ima izkušnje, ki jih bom jaz z leti še pridobil, jaz imam kakšno novo idejo in oboje združeno prinese uspešno sodelovanje. Predvsem pa je pomembna človekova energija, ki ni odvisna od njegove starosti.

Vem, da si imel ponudbe tudi drugih delodajalcev, a odločil si se za Talum. Kaj je bilo ključno za takšno odločitev?

Kot Talumov štipendist sem želel tukaj nadaljevati in hkrati začeti svojo poklicno pot. Mislim, da bom tukaj pridobil ogromno izkušenj in novih znanj ter možnosti za razvoj in napredek.

Kje se vidiš čez tri ali pet let? Kakšni so tvoji načrti v zvezi s strokovnim in osebnim razvojem?

Običajno ne delam preveč dolgoročnih načrtov. Ko pa razmiš-

ljam o prihodnosti, si prav gotovo želim opravljati delo na tem področju in pridobivati nova znanja, posledično tudi nove izzive in naloge.

Kot predstavniku generacije Y naj bi ti veliko pomenilo druženje in prosti čas. Kako boš poskušal ločiti ravnotežje med delom in zasebnostjo?

Mislim, da druženje in prosti čas vsakomur veliko pomenita, ne glede na generacijo, ki ji pripada. Žal je pravega druženja vedno manj, ker nam vsem primanjkuje časa ali pa si ga morda ne znamo vzeti. Zaenkrat mi združevanje službe in zasebnosti dobro uspeva in upam, da bo tako še naprej.

Danes moraš biti član raznih socialnih omrežij, če želiš uspeti. Si socialno mrežo gradiš sistematično ali pustiš, da se stvari zgodijo?

Do socialnih omrežij, ki so danes tako popularna (Facebook, Twitter), sem malo zadržan, ker me s svojo pristnostjo še niso prepričala. Mislim, da so ob socialnih omrežjih še drugi dejavniki, ki so bolj pomembni za uspeh. Svojo socialno mrežo sem oblikoval deloma sistematično in deloma po naključju.

Kaj počneš v prostem času?

V prostem času glede na letni čas namenim nekaj časa športu ter druženju z družino in prijatelji. ■

»Zagotovo mi je praksa v času študija pomagala pri sedanjem delu. Že med študijem sem dobil vpogled v praktično stran tega, kar smo obravnavali v teoriji.«

Inženir vrtnarstva

Sem **Boris Kosi**, inženir vrtnarstva. Lanskega decembra ja minilo natanko 12 let, odkar sem prišel v Revital kot vrtnar. To je bilo torej leta 1998. Imel sem končano Vrtnarsko šolo v Celju; danes je to Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti.

BORIS KOSI

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Kaj je hortikultura?

Znanstveno področje hortikultura zajema sadjarstvo, vinogradništvo, vrtnarstvo, okrasne in zdravilne rastline. Je najbolj rastoča kmetijska panoga v Evropi in zunaj nje z vidika kakovosti obstoječih in novih hortikulturnih proizvodov ter ustvarjanja prijetnejših bivalnih razmer. Vizualnost je pri vsem tem zelo pomembna. Gre za oblikovanje šopkov, urejanje gredic, izdelavo skalnjakov in vrtnih ribnikov. Gre tudi za oblikovanje grmov in dreves, bodisi sobnih ali onih v parkih. In pri tem mora imeti človek, vrtnar, zelo veliko čuta za estetiko. Veliko smisla za lepo.

Ko sem prišel, je bilo marsikaj drugače. Od leta 1998 do 2003 sem delal v tovarni pri vzdrževanju okolja. Bil sem vodja vzdrževanja. Oskrbovali smo zeleńnice, kosili travo, obrezovali grmovnice, predvsem pa smo takrat sadili veliko dreves. Park, ki ga danes gledamo in skozi katerega hodimo na malico ali v službo in iz nje, je nastajal prav v tem obdobju. Nekatera slaba drevesa smo podrli, nasadili pa mnogo novih, mladih dreves in grmovnic. Pred jedilnico ali sanitarno, kot ji rečemo, in upravno zgradbo smo celo urejali grede z rožami.

Od leta 2003 naprej delam v vrtnariji kot vrtnar. Revital je začel širiti proizvodnjo sadik, zato so me potrebovali. Od takrat delam v rastlinjaki pri proizvodnji sadik. Takrat smo imeli še stare rastlinjake in proizvodnja je bila manjša.

V šolskem letu 2004/2005 sem začel obiskovati višjo strokovno šolo Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti v Celju. Uspešno sem jo končal in postal inženir

nir vrtnarstva. Pridobil sem si nova znanja, izkušnje in predvsem poznanstva. Bili smo namreč prva generacija in zbralo se nas je veliko iz cele Slovenije. Kasneje se mi to ni poznalo pri plači. Morda pa se bo v prihodnje.

V procesu šolanja je več smeri. Sam sem se odločil za smer drevnine ali drevesničarstvo. V diplomski nalogi sem obravnaval iglavce, natančneje razmnoževanje in oskrbo dreves do prodaje.

Iglavci so najteže razpoznavna drevesa, zato je treba pri tem zelo paziti. Vsi na primer mislijo, da so žive meje posajene s cipresami. Pa ni tako. V bistvu gre za klek, ki izvira iz Severne Amerike in se pri nas prav dobro počuti.

Poklic vrtnarja imam zelo rad. Začutil sem ga že kot mladenič, pravzaprav že kot otrok. Pomeni mi zelo veliko in mi predstavlja veliko zadovoljstvo.

Vrtnarstvo ni vedno lepo in lahko delo. Včasih je tudi naporno in »umazano«, ampak to je treba vzeti v zakup. Tako kot pri drugih poklicih. Toda če imaš poklic rad, preneseš marsikaj. Užitek pa je gledati, kako na primer raste drevo, ki si ga sam posadil in ga vzgajaš, ga obrezuješ, mu oblikuješ krošnjo. Res je užitek, pa čeprav je v tako delo vloženega veliko truda.

Zato včasih ne moremo verjeti, da se drevesa, tista, ki jih uvozijo, po nekaterih trgovinah prodajajo po tako smešno nizki ceni.

V naši vrtnariji dela veliko ljudi. Vsi smo med seboj močno povezani. Zelo se trudimo za visoko kakovost svojega dela in s tem naših proizvodov. ▣

Boris Kosi

Fotografije meseca

V tej rubriki bi radi povečali število sodelavcev, zato prosimo, da sodelujete s svojimi fotografijami s potovanj, počitnic, s preživljanja prostega časa ...

Da bi lahko fotografije uspešno natisnili, nastavite svoje fotografske aparate na najvišjo ločljivost.

Les2Alpes. Foto: Lidija Kosi.

Key West. Foto: Brigita Ačimovič.

Sončni Mrk. Foto: Zdravko Štumperger.

Posledice izbruha vulkana Etna. Foto: Brigita Ačimovič.

»Si to, kar ješ«

Konec koncev bomo nemara spoznali, da je hrana v pločevinkah bolj smrtonosno orožje kot strojnica.

(G. Orwell, *Pot na pomol Wigan*)

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: [HTTP://IMG.FOODNETWORK.COM/FOOD/2010/01/22/FN_CAN-OF-TOMATOES_S4X3.JPG](http://img.foodnetwork.com/food/2010/01/22/FN_CAN-OF-TOMATOES_S4X3.JPG)

Pred nedavnim mi je prišla v roke knjiga avtorice Gillian McKeith z naslovom *Si to, kar ješ*, ki na simpatičen in hudomušen način opozarja na prehranjevalne zablode človeštva. Njene besede in razmišljanja so me spodbudili, da v tokratnem postanku tudi sama poskušam razmišljati na to temo.

Če se vrnem v zgodovino, v čas rimskega hedonizma, potem si upam trditi, da je človeštvo v prehrani že doseglo svoj kulnarični presežek, ki pa je imel v tistem času bolj negativen kot pozitiven prizvok, saj so prehranjevalne navade presegle vse meje okusnega. A vse se zdi, da se zgodovina ponavlja in da vsaka kultura prej ko slej, z napredkom in izobiljem, zaide v slepo ulico. Prehranske navade določene kulture v veliki meri določajo standard, način življenja, klima, zgodovina, kultura, napredek ... In če strnemo vse dejavnike, potem si moramo priznati, da živimo v času neusmiljene naglice, ko kakovost prehrane vedno bolj izpodriva čas njene priprave. Žal tudi v Slovenijo v velikih korakih prihaja »fast food«, z velikimi količinami dodanega sladkorja, konzervansov in drugih nadomestkov za izboljšanje videza in okusa hrane. Recesija je ta problem še poglobila, saj je tudi v tranzicijskih državah zazijala razpoka med tisto peščico ljudi, ki živijo v izobilju, in večino prebivalstva, ki živi na robu. Prva skupina ljudi prevzema navade rimskega hedonizma, saj jih presežek sili v odkrivanje novega, kar bi zadovoljilo vedno zahtevnejše potrebe. Za to peščico ljudi so pomembni kakovost hrane, videz, postrežba in načelo manj je več. Temu primerna je tudi cena, ki pa za to skupino ni bila nikoli problem in niti vprašanje. Vprašanje, ki si ga lahko zastavimo, je zelo podobno vprašanju o rimskem načinu, in sicer, kje je meja užitka oziroma kje se okusno konča in preide meja neokusnega. Druga skupina ljudi živi na robu preživetja in zanje je bolj kot

kakovost pomembna količina zaužite hrane z večnim vprašanjem: »Koliko si lahko privoščim?« In prav na tem segmentu temelji reklamno kolesje prehranske industrije. Neusmiljen tempo življenja ljudi prisiljuje, da izbirajo med vnaprej pripravljenimi živili, ki so po večini manj zdrava, saj vsebujejo več konzervansov, ki podaljšujejo njihov rok uporabe. Potem je tukaj še gensko spremenjena hrana, ustvarjena z namenom, da – po načelu kapitalističnega načina razmišljanja – povečuje profit kmetov in trgovcev. Dolgotrajno uživanje manj zdrave in gensko spremenjene hrane z dodatki škodljivih snovi povzroča zdravstvene tegobe ljudi, kar je zlata jama za zaslužkarstvo farmacevtske industrije. In kako izstopiti iz tega začaranega kroga, ki nam ga vsiljuje način življenja? Praktično je nemogoče, saj ima človek vedno manj izbire in prav vsak izmed nas se lahko najde v zgornjih vrsticah. Pa vendar še ni vse izgubljeno. Zagotovo obstaja način, da spremenimo svoj odnos do hrane, ki ni samo sredstvo za zadovoljevanje potreb, temveč tudi užitek, ki v razumnih mejah lahko prinaša svojevrstno zadovoljstvo. Stvar ni samo v količini zaužitega, temveč v odnosu, ki ga imamo do hrane. Če vase trpamo vse, kar nam pride pod roke, v večnem strahu, da si morda že jutri ne bomo mogli privoščiti vsega tega izobilja, potem smo na pravi poti, da si po vsej verjetnosti zaradi zdravstvenih tegob, ki si jih bomo nakopali, jutri res ne bomo mogli privoščiti tega, kar imamo radi. Nobena hrana sama po sebi ni škodljiva, če jo uživamo zmerno. In prava mera zaužitega je spoštovanje do hrane in spoštovanje do nas samih. Naša telesa niso posode za shranjevanje, temveč občutljivi instrumenti, ki skrbno beležijo vse, kar damo vase. In to, kar damo vase, to tudi v resnici smo, saj je hrana energija, ki nas določa. ■

Kidričevski Kidrič

Hitro po novoletnem koncu tedna je v Kidričevem, v spominskem parku ob Tovarniški cesti, zazeval prazen podstavek spomenika Borisu Kidriču. Nekdo je ukradel doprsni bronasti kip slovenskega partizana in politika.

DARKO FERLINC
FOTO: ARHIV

Novico so kaj kmalu objavili slovenski mediji. Kip je bil menda ukraden »med neznanim datumom in 3. januarjem«. Takoj so se pojavila ugibanja o motivu kraja. In kot je pri Slovencih običajno, smo se tudi pri tem razdelili na dva pola. Eni menijo, da gre zgolj za koristoljubje, torej za vrednost kovine (brona), drugi pa, da gre za politično motivirano krajo.

Namenoma se nočem opredeliti, menim pa, da je kraja, ne glede na motiv, skrajno sprevrženo dejanje. Mogoče bi še nekako razumel, da je nekoga zanimalo 100 kg brona. Nikakor pa ne razumem političnega motiva. Čeprav se mi zdi mogoč. Zelo mogoč. O tem malo kasneje.

Policija je škodo ocenila na 1000 evrov. Od kod jim taka ocena, mi ni preveč jasno. Mimogrede, če bi bili kipi tako poceni, bi si tudi sam omislil kakšen doprsni kip. Seveda pol manjšega, za kakih 400 do 500 evrov.

Redko berem komentarje k člankom iz različnih časopisov na internetu. Ponavadi jih pišejo, milo rečeno, čudni ljudje, ki ne znajo razmišljati in ne pisati. Povrhu pa so v večini primerov še žaljivi in nesramni, da človeka sili na bruhanje. Tokrat pa sem le bral vse te packarije, povezane s članki o kraji kipa, in ponovno doumel, da smo Slovenci razdeljen narod. Še vedno se delimo na heroje in zločince, na rdeče in črne, na leve in desne, na ... In

ponovno se sprašujem, kakšno prihodnost lahko ima tak narod. Gremo k Borisu Kidriču. Rodil se je 10. aprila 1912 na Dunaju, v takratni Avstro-Ogrski. Leta 1941 je stopil v narodnoosvobodilno vojsko in bil eden izmed organizatorjev Osvobodilne fronte. Bil je torej prvoborec. To dejstvo danes le še redkim kaj pomeni. Sodeloval je na Zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Ta podatek nam pove, da se zgodovina Slovenije pač ni začela leta 1991. Po vojni, leta 1945, je postal prvi predsednik slovenske vlade. Leta 1953, 11. aprila, je umrl v Beogradu. Prejel je mnoga odlikovanja, med drugimi red narodnega heroja. Bil je eden izmed vodilnih slovenskih in jugoslovanskih politikov, ki je oblikoval plansko gospodarstvo in spodbujal delavsko samoupravljanje.

Po njegovi smrti so po njem poimenovali mnoge ulice, tovarne, šole. Že 12. aprila 1953 je Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije Tovarno glinice in aluminija Strnišče poimenoval po »velikem revolucionarju in sinu slovenskega naroda Borisu Kidriču«. Istočasno se je Strnišče preimenovalo v Kidričevo in šola je postala Osnovna šola Kidričevo. Ko je šola leta 1964 postala popolna osemletka, je dobila ime Osnovna šola Borisa Kidriča Kidričevo.

Boris Kidrič je bil sin Franceta Kidriča, slovenskega literarnega

zgodovinarja, ki je bil dekan Filozofske fakultete in rektor ljubljanske univerze. Bil je tudi med ustanovitelji Slovenske akademije znanosti in umetnosti in kasneje njen predsednik.

Po osamosvojitvi Slovenije je postalo modno preimenovali kraje, ulice, trge in tako dalje. Kar je po svoje razumljivo. Take stvari počnejo vsi »veliki zmago-

preimenovanje kraja. Argumenti? Kraj se pač ne more imenovati po takem zločincu in klavcu in komunistu in ... Pravzaprav bi morali vse nekdane komuniste, po mnenju predlagateljev seveda, že zdavnaj uničiti in za vedno izbrisati z obličja naše prelepe slovenske domovine. Toda kaj, ko bi skupaj z njimi odneslo tudi premnoge predlagatelje.

valci». Gradišče je spet postalo Sv. Trojica, Videm ob Ščavnici je spet postal Sv. Jurij. Titova cesta v Ljubljani je zdaj Slovenska in Dunajska. Posebej popularni so postali svetniki. Mnogo bolj kot na primer partizani. Ali pa heroji. Kot da se sramujemo svoje polpretekle zgodovine. V Talumu imamo svojega Kidriča. Čeprav se »fabrika« ne imenuje več po njem, njegov doprsni kip še vedno stoji sredi stopnišča. Razlika od prej je le v tem, da mu ob stran ne obešamo več vencev. V nekaterih krajih, kjer med drugo svetovno vojno niso tako vneto branili domov, pa so še ostala stara imena. Trg svobode, Trg revolucije, Partizanska cesta, Lackova ulica, Ulica heroja Stana ... Tudi Kidričevo je obdržalo svoje ime. Toda v preteklosti so se pojavili predlogi za

V mnogih prispevkih k zgodovini Kidričevega zasledimo zapise, da se je vas Strnišče preimenovala v Kidričevo. Ne smemo pozabiti, da se je vmesno preimenovanje glasilo Sterntal. Veliko manj pripomb je bilo na to preimenovanje. Vas Strnišče še vedno obstaja. Nihče je ni preimenoval. Tudi vas Njiverce še vedno obstaja, pa Kungota ... Novo naselje se je v začetku res imenovalo Strnišče in tudi tovarna z njim. Toda ime je kljub vsemu ostalo.

Pa se vrnimo h kraji.

Spomenik Borisu Kidriču je postavila Krajevna skupnost Kidričevo. Odkrili so ga 22. aprila 1973. Je delo akademskega kiparja Viktorja Gojkoviča in eden prvih javnih spomenikov tega

»Spomenik Borisu Kidriču je postavila Krajevna skupnost Kidričevo. Odkrili so ga 22. aprila 1973. Je delo akademskega kiparja Viktorja Gojkoviča in eden prvih javnih spomenikov tega avtorja.«

avtorja. Sestavljen je bil (in bo spet) iz podstavka, izdelanega iz aluminijastih drogov (odlitih in obdelanih v TGA) in bronastega doprsnega kipa Kidriča. Iz aluminijastih drogov je izdelana tudi skulptura, ki stoji zraven kipa. Med drugim se je fotografija spomenika pojavila tudi na razglednici Kidričevega poleg kopališča v Kidričevem in vedu-te Ptuja.

Tako kot nekatere moti ime Kidričevo, jih moti tudi spomenik. Sedanja večinska občinska oblast je desna. V preteklosti so prav nekateri iz vrst županove stranke rohnili nad likom Borisa Kidriča, nad imenom kraja in tudi nad spomenikom. In to so argumenti, da je motiv za krajo spomenika morda politične narave. Vendar so to le ugibanja. Kidrič je del slovenske in tudi

kidričevske zgodovine. Lahko mu dodajamo minuse ali pluse, dejstvo vendarle ostaja. Primerjati komuniste z nacisti in fašisti pa je zgodovinsko nevzdržno. To potrjujejo tako slovenski kot evropski zgodovinarji. Stanje duha v občini Kidričevo je, tako kot pravzaprav vedno, na nizki ravni. Namesto sodelovanja prevladuje nasprotovanje. Nekateri menijo, da celo sovraž-

nost. To pa ne vodi k napredku. In Kidrič nima pri tem popolno-ma nič.

Mogoče pa se bo izkazala kot resnična novička iz »Rolanja po sceni« tedinika Mladina, ki pravi, da je doprsni kip Borisa Kidriča končal v Ljubljani in da si bodo nekateri politiki iz njega dali narediti svoje kipe. Veliko manj-še seveda. ▣

»Še vedno se delimo na heroje in zločince, na rdeče in črne, na leve in desne, na ... In ponovno se sprašujem, kakšno prihodnost lahko ima tak narod.«

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta, tasta, dedka in brata

Franca Hertiša
iz Lovrenca na Dravskem polju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem iz livarne Taluma, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in sveče ter izrekli sožalje. Hvala tudi sindikatu Taluma in osebju doma upokojencev Park v Kidričevem.

Žalujejoči vsi njegovi

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata in strica

Alojza (Slavka) Cestnika,

upokojenca Taluma iz Zgornje Hajdine,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma, godbeniku za odigrano Tišino in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče in kakor koli pomagali v težkih trenutkih.

Njegovi najdražji

SIMIT Pihalni orkester

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Koledar

GREGOR JURKO

Leto na koledarju se je pravkar obrnilo, in če nas na to ne bi spominjale lučke, ki jih najbolj zadrti lučkarji na balkonih puščajo vse tja do svečnice, sploh ne bi vedeli, kdaj smo zakoračili v novo leto. Ta prehod je čas, da pogledamo, kaj smo dobrega naredili zase, za podjetje ali državo, slabe stvari pa poskušamo odmisлити, če nas le niso preveč udarile po hrbtu. Vsak mora nositi svoj križ in dobro je, da se tudi malo ustavimo, stegnemo noge in odpremo kakšno pločevinko. Kokakola ali pivo, ni važno, kakor pač komu paše, samo da se porablja aluminij in da gredo svetovne zaloge že enkrat dol. Vsak od nas lahko prispeva svoj majhen delež h koncu recesije.

Je pa novo leto tudi čas voščil in obdarovanj. V službi ali doma so darila del prazničnega vzdušja. Prvo mesto pri izbiri daril z uporabno vrednostjo že vrsto let držita buteljka vina in koledar. In ker je v dosegu našega cenjenega časopisa precej strokovnjakov za vino z dolgoletno poznavalsko tradicijo, ki se je dolgo rojevala iz zmesi socializma, težkega delovnega okolja in nežne podravske in malo bolj trde haloške duše, si ne bi drznili pisati o tako široki temi, kot je vino. Težko je namreč, če uporabimo prispodobno, »vedeti o čebelah več, kot vedo čebelarji«.

Bolj pozorni bralci so sedaj že uganili, da bo tokrat beseda tekla o koledarjih.

Težko je verjeti, v kakšnih pojavnih oblikah je danes mogoče dobiti koledar. Otroci imajo najraje adventne, verjetno zaradi ljubezni do discipline, ko lahko pojedjo samo eno čokoladico na dan, ali pa zato, ker je pri tako majhnem koščku težko ugotoviti, da je narejen iz slabših vrst barvila in sladkorja. Malo denarja, malo muzike. Koledarji so lahko še stenski ali namizni, dnevni, tedenski, letni, setveni, potem je koledar godovnih imen (ki bi ga na naši centrali v Rimu lahko malo osvežili), delovni koledar,

LME-koledar, menstrualni, gasilski, žepni, Outlookov, šolski, prireditveni in tisti, ki ga imamo najraje – koledar dopustov.

Še bolj je širok nabor motivov. Najbolj uporabni so ponavadi najbolj dolgočasni in namenjeni vpisovanju pomembnih življenjskih dogodkov – kdaj imam odpremo, sestanek, svet delavcev, kdaj smo prvič kosili travo, kdaj ima ata rojstni dan, kdaj je tretja sreda v mesecu, kdaj gremo na morje, kdaj bo trgatve in – ups, pri Ptujju smo – kdaj bo fašenk. S padanjem uporabne vrednosti koledarja pa raste njegova umetniška vrednost in nabor motivov je zares širok. Od lepih rdečih cistern, opremljenih s pomembnimi telefonskimi številkami za klic v sili, nogometashev, planinskih rož, divjadi, otrok, takšnih in drugačnih hribočkov, do umetniških, pri katerih se sprašuješ, kaj nam je slikarski mojster želel sporočiti. Na tem mestu velja pohvaliti izbran okus do lepega telesa, ki so ga gojili v slikarstvu in kiparstvu že v antični Grčiji in kasneje v starem Rimu in ki se še danes ohranja na koledarjih v naših proizvodnih enotah.

Da pa ne bi dolgih zimskih večerov potrošili samo za nadgrajevanje zgoraj omenjene poznavalske tradicije avtohtonih štajerskih sort, si lahko izdelamo koledar tudi sami. To je unikatno darilo, s katerim ne moremo zgrešiti, in z malo računalniške spretnosti lahko pripravimo osebno darilo, opremljeno s fotografijami in pomembnimi dogodki iz našega vsakdanjega življenja, ki bo uporabno prav vsak dan v letu. Glede na to, da ste vlak za leto 2011 že zamudili, lahko pripravite tematske fotografije veselih dogodkov in bližnjih oseb za vsak mesec v naslednjem letu. Za stare starše se vključijo fotografije vnukov, rojstnodnevni praznovanja, skupnih obletnic ali fotografije, ki simbolizirajo letni čas. Tisti, ki imajo več umetniške žilice (oziroma so bolj trdi za računalnik), lahko

izdelajo koledar ročno, drugi pa si lahko pomagajo z digitalnimi fotografijami in vrsto programov, ki so dostopni v Officeovih orodjih oziroma na spletu in ki vključujejo vrsto že pripravljenih

podlog in animacij, s katerimi lahko vplivamo na končni videz izdelka.

Kaj še čakate, škarje ali pa miško v roke!

DOBRODELNOST

Sodelavke in sodelavci

z zadovoljstvom vam sporočamo, da smo 17. decembra 2010 sklenili akcijo humanitarne pomoči Mihi in Maticu. Akcija je preseгла vsa pričakovanja. Velika zahvala gre vsem našim sodelavkam, ki so pomagale zbrati sredstva. Vsa dokumentacija o poteku akcije je shranjena v arhivu.

Skupaj smo zbrali 4.880 evrov. To je zelo veliko in upamo, da bo staršem ta denar prišel prav in da ga bodo porabili za vse njune potrebe.

Dokazali smo, da imamo čut za pomoč potrebnim. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Pobudnika akcije

Romana Ivančič in Stane Horvat

Spoštovani,

v imenu Miha in Matica Baroviča se vam želiva iskreno zahvaliti za vso pomoč in podporo, ki ste jo izkazali ob njuni bolezni. Sredstva, ki ste jih zbrali, nam bodo v veliko pomoč pri obvladovanju in spremljanju njune bolezni, predvsem pa jima bodo omogočila kvalitetnejšo oskrbo.

Iz srca hvala za razumevanje in podporo,

mama in ata

Romana Korpar in

Zoran Barovič

V spomin sodelavcu Marijanu Jusu

*Čudno, kako prazen je svet,
ko umre en sam človek.
(Dante)*

Lani na začetku avgusta smo se bolj ali manj polni novih moči vračali s kolektivnega dopusta. Za en teden si prišel tudi ti, a že z močno načetim zdravjem. Naslednji teden te ni bilo več, saj si šel na bolniški dopust. Takrat smo vedeli, da je tvoje zdravstveno stanje resno. Potiho se je govorilo, da te mogoče nikoli več ne bo. Sam si nam povedal, da je rak že močno načel tvoje telo. A upanje umre zadnje. Tako smo tudi mi upali in verjeli, da ti je naklonjenih še vsaj nekaj let. Predvsem zaradi tvoje družine, tvojih majhnih otrok, ki bi te še kako potrebovali.

Z ustanavljanjem in širitvijo Ulitkov smo zaposlovali nove sode-

lavce. Tako si se nam tudi ti pridružil leta 2007 kot obdelovalec kovin pri finalizaciji ulitkov. Dobrodošel si bil v vsaki skupini, saj si bil izredno marljiv delavec. Vsi smo te spoštovali in te cenili, saj besed »ne morem« ali »ne znam« ni bilo v tvojem besednjaku. Nikoli nisi bil utrujen in zdelo se je, da boš vedno z nami. Tudi ko si bil že zelo bolan, nisi tarnal. Takrat, ko si se nam še zadnjič pridružil na pijači po službi, smo dobili občutek, da je nam teže kot tebi.

Naše besede niso samo vljudnostne besede slovesa. Dokaz za to je množica ljudi, ki se je prišla v torek, 11. januarja 2011, posloviti od tebe. Legel si k večnemu počitku, pa čeprav si imel pred samo pol leta še toliko moči in načrtov.

Marijan, hvala ti za vse.

Sodelavci iz družbe

Talum Ulitki, d. o. o.

KRIŽANKA

Slovarček: INDORE – mesto v Indiji, tudi Indaur, NAZIR – uradnik v muslimanskih deželah, LADECO – nekdanja čilska letalska družba, ORNE – reka v Franciji, RALNE – kraj pri Tolminu, MARANI – krščeni židje, TAHI – madžarski plemič (Ferenc) tudi Tahy, ARC – levi pritok Isere v Franciji.

	SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	OKVIR Z NABOJI	ŠČETKA	GRUZIJSKI SKLADATELJ TAKTA-KISVILI	TITAN	MESTO V INDIJI, TUDI INDAUR	ALUMINIJ	ADAMOVA ŽENA	MODRA MSEL (PUBLIJ OVIDIJ)	RADON	KRAJ PRI NOVI GORICI	NOVI BAROK, STILNA SMER V ARHITEKTURI
	PREBIVALCI ŠKOTSKE						TV ZASLON					
	MIRAN TRONTELJ						REKA V FRANCJI					
												
					TEŽKA TKANINA							
					BENEŠKI ČOLN							
	GOVORICA POSA-MEZNIH POKLICEV							FRANCOSKI VOZNIK RELJA (SEBASTIEN, 1974)				
	EVA ČERNE			SKANDI-NAVSKI DROBIŽ				OTOK V INDONEZIJ (DŽAKARTA)				
				POGON NA DIVJAD				ZOLAJEV ROMAN				
	KRAJ PRI TOLMINU						URADNIK V MUSLI-MANSKIH DEŽELAH					
							KOVINA ZA ULIVANJE					
	PAUL GAUGUIN	PREBIVALEC EVROPSKE DRŽAVE (BUKARESTA)	OSEBNI DOHODEK			NEKDANJA ČILSKA LETALSKA DRUŽBA						
			JAMAJŠKI ATLET (POWELL)			ŽILA DOVODNICA						
											SPLAVARSKI DROG	
											ENOTNI VEKTOR V MATEMATIKI	
				AVION, AEROPLAN								
				OGREVALO, GRELNIK							KAVBOJSKE HLAČE	PREBIVALKA IRSKE
	KRŠČENI ŽIDJE							MOŠKI OKRAS POD NOSOM				
								GOTOVINA				
	GLAVNO MESTO REPUBLIKE BAŠKIRIJE (RUSIJA)				IZVAJALEC ANKETE							
					LEVI PRITOK ISERE V FRANCJI							
	UPANJE, PRIČAKO-VANJE					ATENSKO ŠPORTNO DRUŠTVO					VLADO KRESLIN	
						NEMŠKI FILOZOF (GEORG)					AMERIŠKA PEVKA (JOPLIN, 1943-1970)	
	ŽIVKO MARUŠIČ	GOZDNI SADEŽ, GLIVA	MEHKO USNJE IZ KOŽ DIVJADI				LONČARSKO KOLO					
			VŠITEK (REDKO)				MADŽARSKI PLEMIČ (FERENC)					
								KITAJSKI DRŽAVNIK ZEDONG				V GRŠKI MITOLOGIJ, SODNIK V GRŠKEM PODZEMLJU
								ZELIŠČNI NAPITEK				
				NAGAČE-VANJE ŽIVALI								
				MATEJ ERNECL								
	NAUK O MEHANIČNIH PROCESIH V ŽIVIH ORGANIZMIH											
	RIMSKI VOJSKO-VODJA, CESAR IN FILOZOF (MARK)											
									UDAREC S SEKIRO			

V prenovljeni dvorani restavracije **Pan Kidričevo** lahko za vas pripravimo prijeten ambient in poskrbimo za izvrstno kulinariko in postrežbo. Na ta način pripomoremo k prijetnemu počutju in zadovoljstvu gostov na **poročnih slavljih, družinskih srečanjih, praznovanju obletnic, družabnih plesih, seminarjih, konferencah ...**

ORGANIZIRAMO IN PRIPRAVLJAMO DRUŽABNA SREČANJA TER PRIREDITVE ZA DO 500 GOSTOV

